

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 450/08-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval sťažnosť spoločnosti A. export-import, spol. s r. o., Š., zastúpenej advokátom Mgr. P. N., L., vo veci namietaného porušenia základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008 p o r u š i l základné právo spoločnosti A. export-import, spol. s r. o., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti A. export-import, spol. s r. o., náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2008 doručená sťažnosť spoločnosti A. export-import, spol. s r. o., Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka žiada vydať tento nález:

„Základné právo obchodnej spoločnosti A. export – import, spol. s r. o. so sídlom Š., podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo dňa 6.8.2008 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo dňa 6.8.2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Ústavný súd prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie uznesením č. k. II. ÚS 450/08-17 zo 16. decembra 2008.

Z podanej sťažnosti a záhlavia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením v právnej veci sťažovateľky ako žalobkyne proti V., a. s., ako žalovanej o zaplatenie sumy 3 917,40 Sk s prísl. na dovolanie sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) z 24. júna 2004 č. k. 15 Cob 119/2004-47 rozhodol, že dovolanie sťažovateľky odmieta.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *„Rozsudkom Krajského súdu v Nitre pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 boli potvrdené rozsudky Okresného súdu v Nových Zámkoch pod č. k. 14 Cb 12/04-23 zo dňa 9. 3. 2004, č. k. 14 Cb 191/03-20 zo dňa 19. 2. 2004, č. k. 15 Cb 179/03-21 zo dňa 1. 3. 2004, č. k. 14 Cb 179/03-22 zo dňa 12. 2. 2004, č. k. 15 Cb 88/02-26 zo dňa 25. 2. 2004, č. k. 15 Cb 90/02-25 zo dňa 1. 3. 2004, č. k. 15 Cb 182/03-21 zo dňa 1. 3. 2004 a č. k. 15 Cb 84/02-23 zo dňa 25. 2. 2004*

o zamietnutí žalôb a sťažovateľ bol zaviazaný zaplatiť V. náhradu trov odvolacieho konania vo výške 15.075,- Sk.

V konaniach vedených na Okresnom súde v Nových Zámkoch sťažovateľ sa domáhal voči V. zaplataenia súm 3 917,40 Sk, 2 569,99 Sk, 5 664,86 Sk, 41.655,64 Sk, 3 468,40 Sk, 12.366,15 Sk, 40.826,36 Sk a 2 246,40 Sk, spolu 112.715,20 Sk. Sťažovateľ svoj nárok právne kvalifikoval ako poplatok z omeškania podľa § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. účinného do 31. 5. 2003. Okresný súd v Nových Zámkoch v citovaných veciach žaloby zamietol a svoje rozhodnutia odôvodnil tým, že sťažovateľovi nevzniklo právo na poplatok z omeškania podľa § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z., pretože medzi ním a V. nebola uzavretá zmluva o poskytovaní zdravotnej starostlivosti podľa § 38 ods. 1 zákona č. 273/1994 Z. z. Sťažovateľ rozsudky Okresného súdu v Nových Zámkoch napadol odvolaním. Krajský súd v Nitre po spojení vecí o odvolaniach sťažovateľa o zaplataenie 112.715,20 Sk pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 rozhodol tak, že napadnuté rozsudky potvrdil a stotožnil sa s právnym názorom Okresného súdu v Nových Zámkoch. Krajský súd navyše zaujal právny názor, že nemôže priznať sťažovateľovi úroky z omeškania, pretože tieto si sťažovateľ neuplatnil v žalobe a ani v priebehu konania návrhom na jej zmenu podľa § 95 OSP a pre zmenu právnej kvalifikácie je potrebná zmena žaloby, čo však môže urobiť len sťažovateľ a nie súd.

Krajský súd v Nitre v súlade s § 238 ods. 3 písm. a) OSP proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie a v odôvodnení rozsudku vymedzil dovolaciu otázku z hľadiska procesného práva, či nárok tak, ako si ho uplatnil sťažovateľ v žalobe (definovaním, že si uplatňuje poplatok z omeškania mimo petitu) je pre súd záväzný i z hľadiska charakteru majetkovej sankcie alebo či ide výlučne o otázku právnej kvalifikácie, ktorú je povinný vykonať výlučne súd.

Rozsudok Krajského súdu v Nitre o zaplataenie 112.715,20 Sk pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 sťažovateľ napadol dovolaním. Najvyšší súd Slovenskej republiky ôsmimi uzneseniami sp. zn. 4 Obdo 38/2004 7.9.2005, 3 Odo31/2005 z 28.6.2006, 3 Odo 30/2005-56 z 28.6.2006, 4 Odo 31/2005 z 28.6.2006, 1 Odo 32/2005 z 28.6.2006, 2 Odo 32/2005 z 27.9.2006, 5 Odo 29/2005 z 22.11.2006 a 6 Odo 32/2005 z 13.12.2006 o tom istom dovolaní rozhodol osemkrát tak, že dovolanie osemkrát odmietol s odôvodnením, že v konaniach vedených na Okresnom súde Nové Zámky sp. zn.

1 Cb 12/04-23 suma 5664, 86 Sk, sp. zn. 15 Cb 179/03-21 suma 1892,- Sk, sp. zn. 15 Cb 90/02 suma 12.366,15 Sk, sp. zn. 15 Cb 84/02 suma 1836,-Sk, sp. zn. 14 Cb 179/03 suma 3917,40 Sk, sp. zn. 15 Cb182/03 suma 40.826,36 Sk, sp. zn. 5 Obdo 29/2005 suma 2569,99 Sk, sp. zn. 6 Obdo 32/2005 suma 41.655,64 Sk neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, preto podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné.

Všetky citované uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky boli zrušené nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 197/07, IV. ÚS 88/07, IV. ÚS 14/07, II. ÚS 243/05.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o veci znova rozhodol a uznesením sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo dňa 6.8.2008 dovolanie znova odmietol len vo veci o zaplatenie 3917,40 Sk. O odvolaní ako celku najvyšší súd opäť nerozhodol, pretože v záhlaví uznesenia je vymedzený predmet dovolacieho konania len v časti o zaplatenie 3917,40 Sk. Zrejme najvyšší súd o tom istom jednom dovolaní bude rozhodovať z nepochopiteľných dôvodov opäť osemkrát. Najvyšší súd vo veci o zaplatenie 12.366,15 Sk uznesením 3 Obdo 22/2008 z 6.8.2008 dovolanie znova odmietol, tieto uznesenia sťažovateľ taktiež napadol ústavnou sťažnosťou.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo dňa 6.8.2008 bolo doručené právnenému zástupcovi sťažovateľa dňa 24.9. 2008.“.

Sťažovateľka poukazuje na to, že „v danom prípade sťažovateľ napadol dovolaním právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 112.715,20 Sk a nie o peňažnom plnení vo výške 3917,40 Sk tak, ako to uvádza najvyšší súd vo svojom uznesení. Aj v záhlaví rozsudku Krajského súdu v Nitre pod č. k. 15 Cob 119/2004-47 zo dňa 24. 6. 2004 je uvedená suma 112.715,20 Sk a nie suma 3 917,40 Sk.

V záujme hospodárnosti konania Krajský súd v Nitre vo veci pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 v súlade s § 112 ods. 1 OSP na pojednávaní dňa 24. 6. 2004 spojil na spoločné konanie veci pod sp. zn. 15 Cob 123/2004 o zaplatenie 3 917,40 Sk, sp. zn. 15 Cob 124/2004 o zaplatenie 2 569,99 Sk, sp. zn. 15 Cob 119/2004 o zaplatenie 5 664,86 Sk, sp. zn. 15 Cob 121/2004 o zaplatenie 41.655,64 Sk, sp. zn. 15 Cob 122/2004 o zaplatenie 3 468,40 Sk, sp. zn. 15 Cob 126/2004 o zaplatenie 12.366,15 Sk, sp. zn. 15 Cob 130/2004 o zaplatenie 40.826,36 Sk a sp. zn. 15 Cob 135/2004 o zaplatenie

2246,40 Sk, ktoré sa u neho začali a týkali sa tých istých účastníkov. Po spojení vecí vedúcim spisom sa stal spis Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 15 Cob 119/2004, ktorý podľa spisovej značky zodpovedá spisu Okresného súdu v Nových Zámkoch pod sp. zn. 14 Cb 12/04.

Najvyšší súd tým, že dovolanie sťažovateľa odmietol, hoci pre odmietnutie nebol dôvod, pretože dovolanie smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 112.715,20 Sk, ktoré prevyšovalo desaťnásobok minimálnej mzdy ($10 \cdot 4920,- \text{ Sk} = 49.2000,- \text{ Sk}$, resp. $10 \cdot 5570,- \text{ Sk} = 55.700,- \text{ Sk}$ podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu), vyvolal stav *denegatio iustitiae*, ktorý je z ústavnoprávneho hľadiska neospravedlňiteľný. (...)

Ak po spojení vecí predmetom odvolacieho konania sa stalo peňažné plnenie prevyšujúce desaťnásobok minimálnej mzdy, nemôže byť dovolanie odmietnuté s poukazom na § 238 ods. 5 OSP. Krajský súd v Nitre v čase vyhlásenia rozsudku dňa 24. 6. 2004 vo veci pod sp. zn. 15 Cob 119/2004 vedel, že jednotlivé peňažné plnenia pred spojením vecí neprevyšujú desaťnásobok minimálnej mzdy, napriek tomu proti svojmu rozsudku pripustil dovolanie. Najvyšší súd odmietnutím dovolania spochybnil zásadu, že Krajský súd v Nitre právo (Občiansky súdny poriadok) pozná a vie ho aj aplikovať.“.

Ďalej sa sťažovateľka odvoláva na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn. 7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005, ktorými najvyšší súd za toho istého skutkového a právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite vecí o dovolaniach a ani v jednom prípade ich neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy.

Podľa názoru sťažovateľky „Rozpornosť rozhodovacej praxe všeobecných súdov je nežiadúca. Jej zjednocovanie je predovšetkým vec všeobecných súdov samotných. Predvídateľnosť výsledku súdneho rozhodovania garantuje právnu istotu a zabezpečuje všeobecnú dôveru v právo. Medzi princípy právneho štátu patrí medzi inými aj právna istota, ktorá spočíva v tom, že konanie štátnych orgánov a najmä súdov v rámci istých hraníc musí byť predvídateľná a súčasne kalkulovateľná. Ak na skutkovo a právne totožné prípady medzi tými istými účastníkmi konania najvyšší súd zaujme rozdielne právne

stanovisko, právna istota fyzických a právnických osôb v právny poriadok bude spochybnená a dôjde k porušeniu princípov právneho štátu. Ústavný súd síce nie je zjednocovateľom judikatúry všeobecných súdov, v rámci ochrany ústavnosti je však jeho úlohou, aby všeobecné súdy neposudzovali tie isté prípady zásadne rozdielne, pretože rozdielnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu dochádza k porušeniu princípu rovnosti na spravodlivý proces ako i princípu právnej istoty. Ak je spravodlivosť slepá, nemôže záležať výsledok sporu na tom, u ktorého senátu najvyššieho súdu prípad skončí.“

Sťažovateľka ďalej upriamuje pozornosť na nález ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 15/98 poukazujúc v ňom na vyslovený právny názor, podľa ktorého *„Keď právnu normu - ustanovenie § 238 ods. 5 OSP možno vysvetľovať dvoma spôsobmi, pričom jeden výklad je v súlade s ústavou a medzinárodnými dohovormi podľa čl. 11 ústavy a druhý výklad je s nimi v nesúlade, nejestvuje ústavný dôvod na zrušenie takej právnej normy. Všetky štátne orgány vrátane všeobecných súdov majú vtedy Ústavou Slovenskej republiky určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy.“*

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti napokon uvádza: *„Medzi spojením vecí súdom v zmysle § 112 ods. 1 OSP a spojením vecí v žalobe žalobcom zásadne nie je rozdiel. Ak by žalobca uplatňoval v jednej žalobe. Zaplatenie sumy 112.715,20 Sk z dôvodu omeškania V. s platením viacerých peňažných záväzkov, predmetom odvolacieho konania pred Krajským súdom v Nitre by bola takisto len vec s hodnotou 112.715,20 Sk. Bolo by diskriminačné, keby najvyšší súd robil rozdiel medzi spojením vecí, ktoré uskutočnili nižšie súdy a medzi spojením vecí, ktoré by urobil žalobca v žalobe. Nie je ničím odôvodnené sankcionovať žalobcu za využitie svojho dispozičného práva za to, že skutkovo spoločné veci nespojil do jednej žaloby a uplatnil ich samostatnými žalobami. Vyplýva to aj z vlastnej judikatúry najvyššieho súdu R 53/1993 pri priznávaní trov právneho zastúpenia v prípade uplatneného nároku v jednej žalobe súhrnnou sumou pri zaplatení viacerých peňažných nárokov, z ktorých by každý mohol byť predmetom samostatného návrhu. Ak pri výpočte trov právneho zastúpenia v zmysle § 13 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (pôvodne podľa § 17 ods. 4 vyhlášky č. 240/1990 Zb. uvedenej v citovanom judikáte) najvyšší súd posudzuje úhrnný peňažný nárok ako spojené veci, nie je logické prečo ich neposudzuje ako spojené*

veci, ak veci spojil na spoločné konanie Krajský súd v Nitre.

Podľa prvej vety § 238 ods. 5 OSP pri skúmaní prípustnosti dovolania z hľadiska výšky uplatneného nárokuje rozhodujúci deň vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu a nie deň podania samostatných návrhov na prvostupňovom súde. Poukazujem na to, že z napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu nevyplýva, či po podaní jedného dovolania najvyšší súd vylúčil niektorú spojenú vec na samostatné konanie v zmysle § 112 ods. 2 OSP. Je nelogické a bolo by aj neekonomické, keby už raz spojené veci Krajským súdom v Nitre najvyšší súd vylučoval na samostatné konania v dovolacom konaní. Nie je zrejmé, či najvyšší súd už raz spojené veci krajským súdom vylúčil na samostatné konania a prečo rozhodol o jednom a tom istom dovolaní osemkrát. V tomto smere napadnuté uznesenia najvyššieho súdu neobsahujú žiadne odôvodnenie.“

Sťažovateľka namieta, že napadnutým uznesením boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy. Krajský súd v záujme ekonomičnosti konania spojil na spoločné konanie veci, ktoré sa týkali tých istých účastníkov a skutkovo spolu súviseli, pričom celkové peňažné plnenie prevyšovalo desaťnásobok minimálnej mzdy. Najvyšší súd ako dovolací súd s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 5 a § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolanie žalobkyne odmietol, keď nezistil ani vady podľa § 237 OSP, hoci odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné.

Ústavný súd zistil, že krajský súd spojil podľa § 212 ods. 1 OSP osem vecí, ktoré sa dotýkajú tých istých účastníkov a skutkovo spolu súvisia. Sťažovateľka podala proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu dovolanie, pretože ho krajský súd pripustil. Najvyšší súd na účely splnenia podmienky uvedenej v ustanovení § 238 ods. 5 OSP neuznal navýšenie peňažného plnenia spojením vecí a dovolanie odmietal osobitne proti každej veci pôvodne vedenej na Okresnom súde Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) samostatne.

Ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, týmto rozhodnutím bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu z 24. júna 2004 č. k. 15 Cob 119/2004-47 v konaní o zaplatenie sumy 3 917,40 Sk s prísl., pôvodne vedené pred

okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 179/03. Najvyšší súd rozhodoval o dovolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu z 24. júna 2004 č. k. 15 Cob 119/2004-47 v konaní o zaplatenie sumy 3 917,40 Sk s prísl. pôvodne vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 14 Cb 179/03 v dovolacom konaní pod sp. zn. 1 Obdo 32/2005, a to uznesením sp. zn. 1 Obdo 32/2005 z 28. júna 2006 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol. Toto rozhodnutie najvyššieho súdu napadla sťažovateľka sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2006, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. I. ÚS 197/07-25 z 20. februára 2008 tak, že konštatoval porušenie sťažovateľkou označených práv, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 32/2005 z 28. júna 2006 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd v odôvodnení nálezu č. k. I. ÚS 197/07-25 z 20. februára 2008 uviedol:

«Základným dôvodom odmietnutia dovolania bola podľa odôvodnenia označeného uznesenia najvyššieho súdu okolnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 15 Cob 119/2004 z 24. júna 2004 sa týkalo peňažných plnení neprevyšujúcich desaťnásobok minimálnej mzdy, a preto podľa § 238 ods. 5 OSP nebolo dovolanie v danej veci prípustné.

Aj keď najvyšší súd rozhodol o odmietnutí dovolania sťažovateľky v súlade s označeným ustanovením Občianskeho súdneho poriadku, t. j. z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný, podľa názoru ústavného súdu tieto jeho rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené. Bolo povinnosťou najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, aby sa náležite vyrovnal s tým, že sťažovateľka napadla dovolaním rozhodnutie odvolacieho súdu v jej právnej veci o zaplatenie 112 715,20 Sk (čo nepochybne vyplýva aj zo záhlavia dovolaním napadnutého rozhodnutia). Najvyšší súd však na túto skutočnosť v odôvodnení svojho rozhodnutia bez akéhokoľvek zdôvodnenia nevzal zreteľ a svoju argumentáciu oprel výlučne o tvrdenie, že predmetom dovolaním napadnutého konania bolo iba zaplatenie nižších súm z pôvodne samostatných nárokov jednotlivito uplatených sťažovateľkou osobitnými (ôsmimi) žalobami, pričom tieto veci boli v súlade s § 112 ods. 1 OSP na pojednávaní konanom 24. júna 2004 krajským súdom spojené na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 15 Cob 119/2004.

Možno konštatovať, že práve obdobná argumentácia, akú uvádza predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení, chýba v napadnutých uzneseniach o odmietnutí dovolania.

[Pozn. – predseda najvyššieho súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 197/07 uviedol: «Spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 O. s. p., je technickým opatrením súdu sledujúcim jedine hospodárnosť konania. Spojenie nemá vplyv na procesné práva účastníkov a nemení sa nim ich postavenie. Nemení sa nim ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach ani ich charakter. Spojenie je viac-menej náhodilou skutočnosťou závislou na subjektívnom posúdení sudcu o vhodnosti spojenia ale často aj na iných skutočnostiach, ktorých náhodilosť je ešte výraznejšia. Pri predkladaní väčšieho počtu vecí, pri ktorých spojenie prichádza do úvahy, najmä vecí rovnakých účastníkov a rovnakého typu, ako je tomu v predmetnej veci, často záleží len na čase ich predloženia, počte vecí naraz predkladaných, pridelenia do jednotlivých senátov a od toho koľko a ktoré veci sa spoja na spoločné prejednanie. Dá sa to dobre ilustrovať na osude viacerých vecí rovnakých účastníkov a rovnakého druhu ako v predmetnej veci (podľa zberných spisov NS SR). V predmetnej veci bolo na spoločné prejednanie spojených viacej vecí, ktoré prejednal odvolací senát 24. júna 2004 pod sp. zn. 15 Cob 119/ 2004. Ten istý senát prejednal 14. júla 2004 iný „balík“ trinástich spojených rovnakých vecí. Iný senát 26 Cob 6. júla 2004 prejednal v spojenom konaní štrnásť takýchto spojených vecí, ale aj jednu takúto vec samostatne. Je zrejmé, že záležalo naozaj len na náhode koľko vecí sa spojí na spoločné prejednanie a ktoré veci sa do ktorého „balíka“, dostanú. Spájaním vecí na spoločné prejednanie podľa sumy, ktorá je ich predmetom, by tak bolo možné bez toho, aby to mohli účastníci ovplyvniť, regulovať, aby súhrnná hodnota predmetu odvolacieho konania dosiahla alebo naopak nedosiahla hranicu, ktorá už zakladá prípustnosť dovolania. Prípustnosť dovolania však musí byť založená na jednoznačných a vopred presne určených pravidlách. Ako z uvedeného vyplýva, nemôže byť závislá na tak nejstej a náhodilej skutočnosti akou je spojenie vecí resp. skutočnostiach, ktoré môžu k spojeniu vecí viesť (napr. či sa v určitom časovom období na súde vyskytne jedna alebo viacej rovnakých vecí). Napokon aj po spojení vecí odvolacím súdom sú to stále tie isté veci a predmetom preskúmania a rozhodnutia odvolacieho súdu sú tie isté napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa. Z uvedeného pohľadu je rozhodnutie odvolacieho súdu v spojených veciach len súhrnom odvolacích rozhodnutí o každom z napadnutých rozhodnutí. Domnievam sa preto, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné, nemôže byť založená len tým, že vec - bude spojená s inou (inými) vecami.»]

Pretože odôvodnenia uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo 32/2005 z 28. júna 2006(...) takéto závery neobsahovali (najvyšší súd sa uvedeným problémom v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal), možno konštatovať, že najvyšší súd sa v okolnostiach prípadu dostatočne neriadil ustanoveniami § 167 ods. 2 v spojení s § 157 ods. 2 OSP, a v nadväznosti na to možno uzavrieť, že uvedené uznesenie nemá dostatočné a objektívne odôvodnenie, ktoré je podstatnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne

korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Podľa názoru ústavného súdu však predmetné rozhodnutie uvedené atribúty nespĺňa.

Ako už bolo uvedené, sťažovateľka v sťažnosti poukázala aj na rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn. 7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005, ktorými najvyšší súd za toho istého skutkového i právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite veci o dovolaniach a ani v jednom prípade tieto dovolania neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy (zároveň tieto rozsudky pripojila vo fotokópii). V spojitosti s tým vyslovila sťažovateľka názor, že „rozdielnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu dochádza k porušeniu princípu rovnosti na spravodlivý proces ako i princípu právnej istoty.“

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva.

Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04).

So zreteľom na označené rozsudky najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Najvyšší súd totiž v tomto prípade rozhodol odlišným spôsobom ako prv v prípade skutkovo i právne obdobných veciach bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, než v jej iných označených konaniach. Argumentácia najvyššieho súdu musí pritom byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

Za takéhoto stavu účastník konania nemôže pri podaní dovolania v obdobných prípadoch v budúcnosti predvídať, akým spôsobom bude najvyšší súd posudzovať prípustnosť jeho mimoriadneho opravného prostriedku, resp. či nemusí pre jeho neprípustnosť uplatniť sťažnosť na ústavnom súde už proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

Odmietnutie dovolania sťažovateľky podľa § 238 ods. 5 OSP treba podľa názoru ústavného súdu považovať za zásah do jej právnej istoty, v dôsledku čoho bolo potrebné aj so zreteľom na ďalšie uvádzané dôvody vysloviť aj porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).»

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008 je odôvodnené takto:

„Po opätovnom preskúmaní dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že toto bolo podané včas a spĺňa náležitosti predpísané pre jeho podanie. Skúmal ďalej, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné a dospel k záveru, že táto podmienka splnená nie je. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. Dôvody prípustnosti dovolania vymedzuje zákon v ustanovení § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., pričom dovolanie nepripúšťa v prípadoch uvedených v ustanovení § 238 ods. 4 a 5 O. s.p. Podľa § 238 ods. 5 O. s. p. dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Konanie v obchodnej veci o peňažné plnenie v sume 3 917,40 Sk začalo na súde prvého stupňa dňa 26. 9. 2003. Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 514/2002 Z. z, ktoré nadobudlo účinnosť 1. októbra 2002 bola stanovená výška minimálnej mzdy sumou 5570 Sk. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, pretože predmet konania neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy v zmysle ustanovenia § 238 ods. 5 O.s.p. Pri vyriešení otázky, či v prípade, že odvolací súd spojí konanie o viacerých veciach na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 O.s.p., má byť z pohľadu § 238 ods. 5 O.s.p. považovaný za predmet odvolacieho rozhodnutia súčet peňažných plnení predmetov

všetkých spojených vecí, alebo má byť hodnotený samostatne pre každú spojenú vec, vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky z názoru, že aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci. Spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 O.s.p. je iba technickým opatrením sledujúcim hospodárnosť konania, ktoré nemá vplyv na procesné práva účastníkov konania a nemení ich postavenie. Nemení sa tiež ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach, ani ich charakter. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné, preto nemôže byť založená len tým, že prejednávacia vec bude spojená s inými vecami. Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež konštatuje, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné, nemôže byť založená ani tým, že odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku pripustí dovolanie v zmysle ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil ani vady podľa § 237 O.s.p., dovolanie žalobcu s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm. c./ O.s.p. odmietol.“

Predseda najvyššieho súdu sa k výzve ústavného súdu nevyjadril v stanovenej lehote.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľka vo vyjadrení z 12. januára 2009 vyslovila súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu sťažnosti, z písomných vyjadrení a z listinných dôkazov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň, v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať základných práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk.

Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej označených práv najvyšším súdom došlo z toho dôvodu, že najvyšší súd odmietol ňou podané dovolanie s odôvodnením, že takýto

postup je nevyhnutný podľa § 238 ods. 5 OSP, pretože aj v prípade, ak dôjde k spojeniu viacerých vecí odvolacím súdom na jedno konanie, nemožno pre účely posudzovania prípustnosti dovolania vychádzať zo súčtu predmetov všetkých spojených konaní. Podľa názoru sťažovateľky takáto aplikácia § 238 ods. 5 OSP zo strany najvyššieho súdu je svojvoľná a je navyše v rozpore so skoršou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkove spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Podľa § 238 ods. 5 OSP dovolanie nie je neprípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Najvyšší súd napadnuté rozhodnutie založil na názore, podľa ktorého pri aplikácii § 238 ods. 5 OSP *„aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci“*, pričom argumentoval tým, že spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 OSP *„je iba technickým opatrením sledujúcim hospodárnosť konania“*, ďalej tým, že spojenie vecí *„nemá vplyv na procesné práva účastníkov konania a nemení ich postavenie“* a spojením vecí sa *„nemení ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach, ani ich charakter“*.

S takýmto výkladom dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku sa ústavný súd nestotožňuje.

Rozhodnutie súdu o fakultatívnom spojení vecí na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP nemožno považovať iba za technické opatrenie, ale za rozhodnutie súdu o vedení konania s významnými procesnými následkami. Spojením vecí sa síce skutočne nemení charakter vecí spojených na spoločné konanie, avšak takéto rozhodnutie má vplyv na spôsob realizácie procesných práv účastníkov konania, ktorí od rozhodnutia o spojení vecí na spoločné konania vykonávajú, ak z obsahu ich úkonu nevyplýva iné, svoje procesné úkony s následkami pre celý predmet spojeného konania obdobne, ako by ich vykonávali

v prípade, ak by sami objektívne kumulovali viaceré nároky do jediného návrhu na začatie konania. Obdobne, ako je súd povinný rešpektovať následky objektívnej kumulácie nárokov v návrhu na začatie konania z vôle účastníka za predpokladu, že sa takýto postup účastníka nejaví nevhodným s ohľadom na kritériá uvedené v § 112 OSP, treba za rovnakého predpokladu rešpektovať rozhodnutie súdu o spojení vecí a jeho procesné následky, a to aj v nasledujúcich štádiách občianskeho súdneho konania do času, kým nie je prípadne niektorá z vecí zo spoločného prejednávania vylúčená. Pokiaľ zákonodarca stanovil predpoklady na spojenie vecí uvedené v § 112 OSP a súd, hoci aj nižšieho stupňa, po ich posúdení dospel k záveru, že veci sú na spojenie vhodné, nemožno jeho postupu nepriznať právne následky v konaní. Následkom spojenia viacerých vecí rozhodnutím súdu je následné vedenie iba jediného spoločného konania, ktorého predmetom sú všetky nároky uplatnené pôvodne samostatnými návrhmi na začatie konania s tým, že takto vymedzený predmet konania je predmetom konania spojeného. Tomu nasvedčuje aj vymedzenie predpokladov na spojenie vecí na spoločné konanie, z ktorých jedným je i právna súvislosť spojených vecí. Ak by bolo aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci, hoci aj len iba pre účely posudzovania prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 5 OSP, znamenalo by to popretie právnej úpravy umožňujúcej spojenie vecí z dôvodov stanovených zákonodarcom. Pre aplikáciu § 238 ods. 5 OSP spôsobom, akým toto ustanovenie aplikoval najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, niet ústavnej opory. Ak dôvody na spojenie vecí chýbajú a napriek tomu k spojeniu vecí došlo, súd môže veci, ktoré sa na spojenie nehodia, vylúčiť na samostatné konanie. V prípade sťažovateľky o takýto prípad nejde, pretože veci spojené odvolacím súdom sa na spojenie hodia, takýto postup bol daný v zákonom predpokladanom a akceptovanom záujme, veci sa týkali rovnakých účastníkov a spolu skutkovo i právne súviseli.

Za tejto situácie neostáva ani dovolaciemu súdu iné, ako vychádzať z rozhodnutia o spojení vecí na spoločné konanie a zo skutočnosti, že predmetom konania v zmysle § 238 ods. 5 OSP je plnenie, ktoré presahuje obmedzenie uvedené v § 238 ods. 5 OSP.

Iba takýto výklad a aplikáciu § 238 ods. 5 OSP možno považovať za ústavné konformný a v situácii, ak prichádzal do úvahy i výklad odlišný, bolo nevyhnutné uprednostniť práve výklad takýto.

Keďže právny záver najvyššieho súdu bol zjavne arbitrárny, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Podľa názoru ústavného súdu však predmetné rozhodnutie nespĺňa ani uvedené atribúty.

Ústavný súd navyše už v odôvodnení nálezu č. k. I. ÚS 197/07-25 z 20. februára 2008 zdôraznil, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Ako už bolo uvedené, najvyšší súd rozhodnutiami vo veci sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn. 7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005 za toho istého skutkového i právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite vecí o dovolaniach a ani v jednom prípade tieto dovolania neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy. Súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04). So zreteľom na označené rozsudky najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v danom prípade došlo k porušeniu

princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Najvyšší súd totiž v tomto prípade rozhodol odlišným spôsobom, ako prv v prípade skutkovo i právne obdobných veciach bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, ako v jej iných označených konaniach. Argumentácia najvyššieho súdu pritom musí byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

Odmietnutie dovolania sťažovateľky podľa § 238 ods. 5 OSP treba podľa názoru ústavného súdu považovať za zásah do jej právnej istoty, v dôsledku čoho bolo potrebné aj so zreteľom na ďalšie uvádzané dôvody vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré bolo u sťažovateľky porušené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 21/2008 zo 6. augusta 2008, bolo potrebné toto rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Bude úlohou najvyššieho súdu v ďalšom priebehu dovolacieho konania meritórne prerokovať dovolanie sťažovateľky a rozhodnúť o ňom takým spôsobom, ktorý bude

ústavne konformný a bude v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho práva boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka si z tohto dôvodu neuplatňovala žiadny nárok, a preto jej ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.

Ústavný súd sťažovateľke podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde nárok na náhradu trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom nepriznal, pretože sťažovateľka si takýto nárok riadne neuplatnila.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2009